

JUSTITS MINISTERIET

Dato: 30. maj 2022
Kontor: Internationalt kontor
Sagsbeh: Sani Sogliano
Sagsnr.: 2022-3051-0087
Dok.: 2457042

Samlenotat vedrørende de sager på Justitsministeriets område, der forventes behandlet på rådsmødet (konkurrenceevne – indre marked og industri) den 9. juni 2022

Side:

2-29	Punkt 3	Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om forbrugerkreditaftaler og ophævelse af direktiv 2008/48/EF af 23. april 2008 - <i>Generel indstilling</i>
------	---------	--

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Dagsordenspunkt 3: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om forbrugerkreditaftaler og ophævelse af direktiv 2008/48/EF af 23. april 2008

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv og en sort streg i marginen.

KOM (2021) 347 endelig

1. Resumé

Kommissionen fremsatte den 30. juni 2021 et direktivforslag om forbrugerkreditaftaler og om ophævelse af direktiv 2008/48/EF. Formålet med forslaget er at sikre bedre forbrugerbeskyttelse ved at tilpasse reglerne til den øgede digitalisering samt sikre et mere velfungerende indre marked for forbrugerkreditaftaler. Det franske formandskab fremlagde senest den 21. april 2022 et kompromisforslag. Det foreslås bl.a., at direktivets anvendelsesområde udvides, at der ændres i reglerne om kreditværdighedsvurdering og om oplysningskrav. Endvidere foreslås der indført standarder for rådgivningstjenester, krav om at indføre foranstaltninger til begrænsning af høje omkostninger ved kreditaftaler, forpligtelser med hensyn til god forretningskik og kompetencekrav for personale, der arbejder med kreditgivning, tiltag til forebyggelse af stor gældsætning hos forbrugerne, krav om godkendelse og registrering af kreditgivere og kreditformidlere samt en bestemmelse om håndhævelse af direktivet. Endvidere foreslås direktivets sanktionsbestemmelse ændret.

Det er en vigtig prioritet for regeringen, at forbrugerbeskyttelsen på kreditaftaleområdet er effektiv og tidssvarende. Det seneste kompromisforslag fra formandskabet imødekommer en række danske prioriteter, og regeringen kan derfor støtte forslaget. Regeringen havde gerne set, at reglerne om kreditværdighedsvurdering var ændret yderligere, men kan i lyset af forhandlingssituationen acceptere forslaget.

Regeringen støtter overordnet forslaget om at forenkle og strømline direktivets oplysningskrav, herunder artikel 8 om markedsføring af kreditaftaler. Regeringen ser dog også gerne, at reglerne om markedsføring af kreditaftaler styrkes yderligere i direktivet i lyset af de nyere nationale regler på området for at forhindre den massive markedsføring af dyre forbrugslån, som primært foregår online, på TV og i det offentlige rum.

Forslaget forventes at medføre statsfinansielle konsekvenser, idet der skal indføres en ordning med godkendelse af og tilsyn med kreditformidlere. Forslaget forventes endvidere at medføre administrative byrder for kreditgivere, da det bl.a. indeholder flere oplysnings- og dokumentationskrav end den nuværende regulering. Endvidere vil forslaget medføre øgede omkostninger for de erhvervsdrivende, der i dag tilbyder produkter, der ikke er omfattet af det gældende direktivs anvendelsesområde, men som fremover vil være underlagt direktivets krav.

2. Baggrund

Kommissionen gennemførte i 2018-2019 et ”fitness-check” (REFIT) af det gældende forbrugerkreditdirektiv fra 2008. Formålet var at vurdere, om direktivet har opfyldt dets målsætninger og virker efter hensigten. Evalueringen af direktivet blev offentliggjort den 20. november 2020.

Kommissionen konkluderede, at 2008-direktivets mål, nemlig at sikre høje standarder for forbrugerbeskyttelse og fremme udviklingen af et indre marked for kredit, kun delvist er opfyldt og stadig er relevante. Årsagerne til, at direktivet kun har været delvist effektivt er både direktivteksten, da nogle bestemmelser er upræcist formuleret, men skyldes også forskelle i medlemsstaternes anvendelse og håndhævelse, hvilket har ført til en fragmenteret regulering på området, som ikke garanterer et ensartet højt forbrugerbeskyttelsesniveau.

Herudover har digitaliseringen betydet, at forbrugerkreditområdet har ændret sig, da mange forbrugere benytter onlineløsninger. Digitaliseringen har medført nye måder at videregive oplysninger digitalt og nye måder at vurdere forbrugerens kreditværdighed på ved hjælp af automatiserede beslutningssystemer.

Den 13. november 2020 præsenterede Kommissionen meddelelsen om ”En ny forbrugerdagsorden - om styrkelse af forbrugernes stilling med henblik på at opnå bæredygtig genopretning”. Med meddelelsen fastlagde Kommissionen en samlet tilgang til EU’s politikområder, der har særlig relevans for forbrugerne, og komplementerer således andre EU-initiativer.

Som opfølgning på Kommissionens meddelelse har Rådet i januar 2021 vedtaget rådskonklusioner. Af rådskonklusionerne fremgår, at Rådet støtter Kommissionens planer om at revidere forbrugerkreditdirektivet, især med henblik på at styrke forbrugerbeskyttelsen ved at gennemføre specifikke foranstaltninger, der forhindrer misinformation af forbrugerne, overdreven

gældsættelse og social udstødelse, f.eks. ved at præcisere kravene om kreditværdighed. Rådet har endvidere opfordret Kommissionen til at undersøge, hvordan man kan beskytte forbrugerne mod overgældsættelse, når de indgår aftale om visse typer lån, og understreget behovet for, at forbrugerne prækontraktuelt modtager klare, nødvendige og passende oplysninger for at træffe informerede valg og samtidig undgå såkaldt information overload.

Direktivforslaget, som er en opfølgning på evalueringen, er oversendt til Rådet i dansk sprogversion den 7. juli 2021. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 114 og 169 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivninger vedrørende det indre markeds funktion og målsætning og foranstaltninger vedr. forbrugerbeskyttelse, og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Den følgende gennemgang af forslaget er baseret på det udkast til en kompromistekst, som formandskabet har fremlagt den 21. april 2022. Forslaget forventes at blive behandlet på rådsmødet for konkurrenceevne den 9. juni 2022 med henblik på en generel indstilling. Den endelige kompromistekst vil kunne indeholde visse ændringer i forhold til formandskabets udkast til kompromistekst af 21. april 2022.

3. Formål og indhold

Formålet med forslaget er at styrke forbrugernes rettigheder som følge af en øget digitalisering og de finansielle udfordringer, som mange forbrugere oplever som følge af COVID-19-krisen.

3.1. Anvendelsesområde og definitioner (artikel 2 og 3)

Det foreslås, at anvendelsesområdet for direktivet udvides til at omfatte visse aftaler, der tidligere var undtaget, med det formål at sikre en bedre forbrugerbeskyttelse. De aftaler, der efter forslaget nu også omfattes af direktivets anvendelsesområde, er følgende:

- Kreditaftaler med et samlet kreditbeløb på under 200 euro
- Aftaler i form af kassekredit, ifølge hvilken kreditten skal betales tilbage inden en måned
- Kreditaftaler, hvor kreditten ydes rentefrit og uden andre omkostninger
- Kreditaftaler, ifølge hvilke kreditten skal betales tilbage inden tre måneder, og som kun er forbundet med ubetydelige omkostninger

Efter artikel 2, stk. 3, i direktiv 2008/48/EF er det kun visse af direktivets bestemmelser, der finder anvendelse på kreditaftaler i form af kassekredit, hvor kreditten skal betales tilbage på anfordring eller inden 3 måneder. Med forslaget tages denne bestemmelse ud, således at der ikke længere gælder særlige regler for disse aftaler.

Kommissionens forslag lagde også op til, at udvide direktivets anvendelsesområde til at omfatte leje- og leasingaftaler, hvor der ikke er fastsat en pligt til at købe aftalegenstanden samt crowdfundingkredittjenester, der ikke leveres af en kreditgiver eller kreditformidler (dvs. den situation, hvor en forbruger via en crowdfundingkredittjeneste yder kredit til en anden forbruger, hvilket også kaldes "peer-to-peer-lending"). I kompromisteksten opretholdes den gældende undtagelse for leje- og leasingaftaler, hvor der ikke er fastsat en pligt til at købe aftalegenstanden. Herudover er de nævnte crowdfundingkredittjenester ikke omfattet af anvendelsesområdet i formandskabets kompromisforslag på baggrund af et ønske fra mange medlemsstater. Alle henvisninger til crowdfunding er ligeledes fjernet i kompromisteksten.

Endvidere foreslås det, at udskudt betaling af fakturaer og kort med udskudt debitering fortsat skal være undtaget fra direktivets anvendelsesområde.

Der foreslås endvidere indført et såkaldt proportionelt regime, hvorefter medlemsstaterne kan vælge, at visse af direktivets bestemmelser ikke skal gælde for ovennævnte kreditter, der nu omfattes af direktivet. Medlemsstaterne kan selv vælge, hvilke af kreditterne det skal gælde for.

Der foreslås indført en række nye definitioner, herunder bl.a. på "profilering" og "gældsrådgivning", ligesom definitionen på en kreditformidler indsnævres, så direkte eller indirekte præsentation af en forbruger for en kreditgiver eller kreditformidler ikke udgør kreditformidling.

3.2. Ikke-forskelsbehandling (artikel 6)

Kommissionens forslag indeholdt en bestemmelse om ikke-diskrimination, hvorefter medlemsstaterne skulle sikre, at de betingelser, der skal opfyldes for at få bevilget en kredit, ikke diskriminerer forbrugere, der har lovligt ophold i Unionen på baggrund af deres nationalitet eller bopæl eller af grunde som omhandlet i artikel 21 i Den Europæiske Unions Charter om

grundlæggende rettigheder, når disse forbrugere anmoder om, indgår eller er i besiddelse af en kreditaftale eller crowdfundingkredittjeneste i Unionen.

Denne bestemmelse er taget ud i formandskabets forslag på baggrund af et ønske fra størstedelen af medlemsstaterne. Det skyldes, at medlemsstaterne var bekymrede for konsekvenserne af artiklen, herunder bl.a. om den ville medføre en ret for forbrugeren til at opnå kredit.

3.3. Markedsføring og standardoplysninger (artikel 7 og 8)

Der foreslås i artikel 7 indført grundlæggende principper for markedsføring af kreditaftaler. Efter bestemmelsen skal medlemsstaterne sikre, at reklame- og markedsføringsmateriale vedrørende kreditaftaler er rimeligt, entydigt og ikke vildledende. Det forbydes desuden at anvende en ordlyd, der kan skabe forkerte forventninger hos forbrugeren til en kredits tilgængelighed eller omkostninger.

Derudover foreslås i artikel 8 særlige bestemmelser om reklame for kreditaftaler, navnlig for at sætte forbrugerne i stand til at sammenligne forskellige tilbud. Det foreslås, at medlemsstaterne skal kræve, at reklamer vedrørende kreditaftaler, der angiver en rentesats eller talstørrelser vedrørende omkostningerne ved forbruger kreditten, omfatter standardoplysninger i overensstemmelse med artikel 8. Forpligtelsen gælder ikke, hvor den nationale lovgivning kræver angivelse af de årlige omkostninger i procent ved reklame for kreditaftaler, når der ikke i reklamen angives en rentesats eller nogen talstørrelser vedrørende omkostningerne for forbrugeren i forbindelse med kreditten.

Endvidere foreslås, at standardoplysningerne skal være let læselige eller let hørbare, alt efter hvad der er relevant, og være tilpasset de tekniske begrænsninger ved det reklamemedium, der anvendes til reklame, for at tage hensyn til visse mediers tekniske begrænsninger såsom mobiltelefonskærme. Standardoplysningerne skal desuden på en klar, kortfattet og fremtrædende måde ved hjælp af et repræsentativt eksempel angive alle oplysningerne, der er oplistet i artikel 8, stk. 2. Det er bl.a. oplysninger som debitorrente, årlige omkostninger i procent, det samlede kreditbeløb m.fl.

I særlige og begrundede tilfælde, hvor det medium, der anvendes til at formidle standardoplysningerne, ikke gør det muligt at vise oplysningerne visuelt, fx radioreklamer, foreslås det at reducere mængden af oplysninger. Formålet er at undgå meget store informationsmængder og forbedre forbrugernes forståelse af oplysninger samt mindske unødvendige byrder.

Hvis indgåelsen af en aftale om en accessorisk tjenesteydelse i forbindelse med kreditaftalen er obligatorisk for at opnå kreditten eller opnå den på de annoncerede vilkår og betingelser, og omkostningerne ved denne tjeneste ikke kan fastsættes på forhånd, skal standardoplysningerne sammen med de årlige omkostninger i procent, der er omhandlet i stk. 2, litra c, klart, koncist og på en fremtrædende måde præcisere forpligtelsen til at indgå aftalen.

Disse bestemmelser supplerer forpligtelserne i direktiv 2002/65/EF om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser og direktiv 2005/29/EF om virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugerne på det indre marked.

3.4. Oplysninger forud for aftaleindgåelse (artikel 9-13)

Der foreslås indført en bestemmelse om, at kreditgivere, eller hvor det er relevant, kreditformidlere, til enhver tid skal stille klare og forståelige generelle oplysninger om kreditaftaler til rådighed for forbrugeren på varigt medium *eller i elektronisk form*. Oplysningerne skal mindst omfatte de informationer, der oplystes i artikel 9, stk. 2.

I forhold til oplysningspligten forud for indgåelsen af en konkret aftale, foreslås det, at kreditgiveren, og hvor det er relevant, kreditformidleren, forpligtes til at give de nødvendige oplysninger mindst én dag før forbrugeren bindes af kreditaftalen. Oplysningerne skal gives i formularen ”Standardiserede europæiske forbrugerkreditoplysning” (bilag I). *Kommissionens forslag indeholdt endnu et bilag, kaldet standardiseret europæisk oversigt over forbrugerkreditter (bilag II), som skulle udleveres samtidig med bilag I. Bilag II havde til formål på én side at beskrive de vigtigste elementer i den pågældende kredit. Formålet med bilag II var at gøre det nemt for forbrugeren hurtigt at danne sig et overblik over de vigtigste oplysninger og derved gøre det lettere for forbrugeren at sammenligne tilbud.*

Bilag I og II er blevet lagt sammen i formandskabets forslag, således at bilag II, som er den korte oversigt, skal udgøre den første side i det samlede bilag. Det skyldes en bekymring blandt medlemsstaterne for, at det ville være for meget for forbrugeren at modtage flere forskellige dokumenter, og at det kunne føre til informationsoverload (dvs. at forbrugeren præsenteres for mere information, end vedkommende er i stand til at overskue).

Hvis oplysningerne gives mindre end én dag før aftaleindgåelsen, skal kreditgiveren give informationen inden forbrugeren bindes af aftalen og sende en påmindelse om fortrydelsesretten. Påmindelsen skal gives senest syv

dage efter aftaleindgåelsen. Dette adskiller sig fra Kommissionens forslag, hvorefter påmindelsen skal gives én dag efter aftaleindgåelsen.

I forhold til oplysningspligten forud for indgåelsen af andre kreditaftaler (aftaler som nævnt i artikel 2, stk. 5 (kreditter udbudt af visse organisationer) og 6 (henstandskreditter)), skal oplysningerne gives ved hjælp af formularen ”Europæiske forbrugerkreditoplysninger” (bilag III). *For disse kreditaftaler gælder det ligeledes, at bilag II skal udgøre den første side i bilag III.* Pligten til at give de pågældende oplysninger mindst én dag før aftaleindgåelse, som nævnt ovenfor, gælder ligeledes for disse aftaler.

Det foreslås desuden, at aftaler om kassekredit, hvor kreditten skal betales tilbage på anfordring eller inden 3 måneder, ikke længere skal være undergivet lempeligere krav til, hvilke oplysninger der skal gives inden aftaleindgåelsen.

Udover ovenstående vedrørende oplysningspligten forud for indgåelsen af en konkret aftale, foreslås der indført en generel bestemmelse om, at kreditgivere, og, hvor det er relevant, kreditformidlere, på passende vis skal forklare forbrugerne de foreslåede kreditaftaler og accessoriske tjenester, så det bliver muligt for forbrugeren at vurdere, om det foreslåede produkt er tilpasset til vedkommendes behov og finansielle situation.

Endelig foreslås det, at medlemsstaterne skal sikre, at kreditgivere og kreditformidlere skal informere forbrugeren, når de modtager et personaliseret tilbud, der er baseret på profilering eller andre former for automatisk behandling af personoplysninger.

3.5. Kombinations- og pakkesalg (artikel 14)

Det foreslås, at kombinationssalg forbydes, mens medlemsstaterne *skal* tillade pakkesalg. *I Kommissionens forslag var det valgfrit for medlemsstaterne, om de ville tillade pakkesalg.*

Kombinationssalg er et tilbud om eller salg af en kreditaftale i en pakke med andre særskilte finansielle produkter eller tjenesteydelser, hvor kreditaftalen ikke stilles individuelt til rådighed for forbrugeren. Ved et pakkesalg stilles kreditaftalen individuelt til rådighed for forbrugeren og kan derfor erhverves særskilt.

3.6. Standarder for rådgivningstjenester (artikel 16)

Der foreslås indført en bestemmelse, der opstiller standarder for rådgivningstjenester for at sikre, at forbrugerne, når kreditgiveren eller kreditformidleren yder rådgivning, gøres opmærksom herpå. Der indføres krav til, hvilke oplysninger forbrugeren skal gives inden rådgivningen samt hvilke krav, der skal iagttages i forbindelse med rådgivning. Bl.a. skal der tages hensyn til et tilstrækkeligt antal kreditaftaler på markedet, og rådgivningen skal være i overensstemmelse med låntagerens profil.

3.7. Kreditværdighedsvurdering (artikel 18)

Det foreslås præciseret, at vurderingen af kreditværdigheden foretages under hensyntagen til forbrugers interesse og på grundlag af nødvendige og forholdsmæssige oplysninger om forbrugers indtægter, udgifter og andre finansielle og økonomiske omstændigheder. *Det er tilføjet i formandskabets kompromistekst, at oplysningerne skal være nødvendige og forholdsmæssige i forhold til kredittens karakter og risici for forbrugeren.*

Der må kun blive stillet kredit til rådighed for forbrugeren, hvis resultatet af kreditværdighedsvurderingen viser, at de forpligtelser, der følger af kreditaftalen, sandsynligvis vil blive opfyldt på den måde, der kræves i henhold til den pågældende aftale. Kommissionens forslag om, at der undtagelsesvist kan tildeles kredit på trods af en negativ kreditværdighedsvurdering, hvis der foreligger særlige omstændigheder, er udgået i formandskabets tekst ud fra betragtninger fra en række medlemsstater om, at det ikke bør være muligt at opnå kredit i tilfælde af en negativ kreditværdighedsvurdering.

Når kreditværdighedsvurderingen er baseret på automatiseret behandling af personoplysninger, herunder profilering, har forbrugeren desuden ret til at anmode om og få menneskelig indgriben fra kreditgiverens side, en meningsfuld forklaring på kreditværdighedsvurderingen og til at give udtryk for sine synspunkter og til at anfægte vurderingen.

Kreditgivere skal fastlægge procedurer for kreditværdighedsvurderingen, og skal dokumentere og vedligeholde sådanne procedurer. Endvidere skal kreditgiveren dokumentere og opbevare de oplysninger, der bruges til at foretage kreditværdighedsvurderingen.

Herudover foreslås det, at en kreditgiver ikke efter aftaleindgåelsen må annullere eller ændre kreditaftalen til skade for forbrugeren med den begrundelse, at vurderingen af kreditværdigheden var ukorrekt. Det gælder dog ikke, hvis det påvises, at forbrugeren bevidst har tilbageholdt eller forfalsket de oplysninger, der er givet til kreditgiveren til brug for vurderingen.

3.8. Oplysninger ved ændring af aftalen (artikel 22)

Det foreslås, at kreditgiveren forud for ændring af vilkårene og betingelserne i kreditaftalen meddeler forbrugeren en række oplysninger. Der skal bl.a. gives en klar beskrivelse af de foreslåede ændringer, en tidsplan for gennemførelsen af ændringerne og oplysning om forbrugers klagemuligheder vedrørende ændringerne, herunder tidsfristen for indgivelse af klage.

3.9. Førtidig indfrielse (artikel 29)

Det fremgår af artikel 29, stk. 1, at forbrugeren til enhver tid har ret til førtidig indfrielse. I sådanne tilfælde har forbrugeren ret til en nedsættelse af de samlede kreditomkostninger i den resterende del af aftalens løbetid. Som noget nyt tilføjes det, at der ved beregningen af denne nedsættelse skal tages hensyn til alle de omkostninger, som kreditgiveren har pålagt forbrugeren.

Formandskabets kompromisforslag fastholder i det væsentligste Kommissionens forslag.

3.10. Loft over omkostninger (artikel 31)

Det foreslås i Kommissionens forslag, at medlemsstaterne skal indføre loft for enten rentesatsen for forbrugerkreditaftaler, de årlige omkostninger i procent (ÅOP) eller de samlede omkostninger ved kreditten. Medlemsstaterne kan beslutte at fastsætte et specifikt loft for en revolverende kreditfacilitet (kreditaftale, hvor forbrugeren har en gentagen trækingsret).

Formandskabets kompromisforslag er mindre konkret, og foreslår, at medlemsstaterne skal indføre foranstaltninger til at sikre, at kreditgivere ikke tager for høje rentesatser, årlige omkostninger i procent (ÅOP) eller for høje samlede omkostninger.

3.11. Forpligtelser og krav til personalet med hensyn til god forretningskik (artikel 32 og 33)

Der foreslås indført bestemmelser om forpligtelser til at udvise god forretningskik ved ydelse af kredit til forbrugere samt om krav til personalets viden og kompetencer med det formål at sikre en høj grad af professionalisme i forbindelse med ydelse af forbrugerkredit. Der indføres således bl.a. krav til aflønningspolitikker, idet aflønning af personale, der foretager kreditvurderinger, f.eks. ikke må være betinget af antallet eller andelen af imødekomne ansøgninger. Aflønningsstrukturen for personale, der arbejder med ydelse af rådgivning, må endvidere ikke påvirke personalets evne til at handle i forbrugers bedste interesse og må ikke være betinget af salgsmål.

For at nå dette mål kan medlemsstaterne også forbyde kreditgivere at betale provision til kreditformidlere.

Herudover foreslås det, at kreditgivere og kreditformidlere kræver, at deres personale besidder og ajourfører et passende videns- og kompetenceniveau i forbindelse med fremstilling, udbud og tildeling af kreditaftaler, udøvelse af kreditformidlingsaktiviteter og levering af rådgivningstjenester. Medlemsstaterne sikrer, at de kompetente myndigheder fører tilsyn hermed og har beføjelse til at kræve den nødvendige dokumentation, der muliggør dette tilsyn.

Medlemsstaterne skal endvidere fastsætte minimumskrav til viden og kompetencer for ansatte hos kreditgivere og kreditformidlere.

3.12. Tiltag til forebyggelse af overdreven gældsætning hos forbrugeren (artikel 34-36)

Det foreslås, at medlemsstaterne fremmer foranstaltninger til formidling af finansiell viden, navnlig i forbindelse med forbrugerkreditaftaler, for at forbedre forbrugernes finansielle forståelse, herunder om produkter, der sælges digitalt. Herudover foreslås det, at medlemsstaterne skal kræve, at kreditorer har passende politikker og procedurer, således at de i givet fald gør en indsats for at udvise rimelig tilbageholdenhed, inden der indledes en tvangsfuldbyrdsprocedure. Endelig skal medlemsstaterne sikre, at der stilles gældsrådgivning til rådighed for forbrugerne.

Formandskabets kompromisforslag fastholder med få præciseringer Kommissionens forslag.

3.13. Godkendelse og registrering samt tilsyn med ikke-kreditinstitutter (artikel 37)

Det foreslås, at kreditgivere og kreditformidlere, der ikke er kreditinstitutter, som defineret i forordning (EU) nr. 575/2013, og som ikke er betalingsinstitutter som defineret i artikel 4, pkt. 4 i direktiv (EU) nr. 2015/2366, er underlagt en passende godkendelsesprocedure og registrerings- og tilsynsordninger, der er etableret af en uafhængig kompetent myndighed. Forordning (EU) 575/2013 indeholder tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter og investeringsselskaber, mens direktiv (EU) nr. 2015/2366 indeholder tilsynsmæssige krav udbydere af betalingstjenester. Det foreslås i artikel 37, stk. 2, at medlemsstaterne kan beslutte ikke at anvende direktivets krav om godkendelse, registrering og tilsyn på udbydere af varer og tjenesteydelser, der yder accessorisk kreditformidling.

3.14. Håndhævelse og sanktioner (artikel 41 og 44)

Med det formål at sikre bedre betingelser for håndhævelsen af direktivet, indføres der krav om, at medlemsstaterne skal udpege de nationale myndigheder, der har beføjelse til at sikre anvendelsen og håndhævelsen af direktivet.

Der skal være tale om en myndighed, der enten er kompetent myndighed i henhold til forordning (EU) nr. 1093/2010 om oprettelse af en europæisk tilsynsmyndighed (Den Europæiske Banktilsynsmyndighed) (i Danmark er det Finanstilsynet) eller en anden myndighed, forudsat at den nationale lovgivning kræver, at denne anden myndighed samarbejder med den kompetente myndighed under Den Europæiske Banktilsynsmyndighed.

Kommissionens forslag indeholdt en bestemmelse om, at medlemsstaterne skal sikre, at sanktioner, der skal pålægges i overensstemmelse med artikel 21 i forordning (EU) 2017/2394¹, omfatter mulighed for enten at pålægge bøder gennem administrative procedurer eller at indlede retsforfølgning med henblik på pålæggelse af bøder eller begge dele. Den maksimale størrelse af bøden skal være mindst 4 pct. af kreditgiverens, kreditformidlerens eller crowdfundingudbyderens årlige omsætninger i alle medlemsstater berørt af den koordinerede håndhævelsesforanstaltning. Denne bestemmelse er taget ud i formandskabets kompromistekst på baggrund af et ønske fra et flertal af medlemsstaterne.

Medlemsstaterne skal sørge for, at de kompetente myndigheder kan offentliggøre alle administrative sanktioner idømt for overtrædelse af foranstaltninger truffet i henhold til direktivet, medmindre sådan en offentliggørelse vil udgøre en trussel mod det finansielle marked eller påføre de involverede parter uforholdsmæssig stor skade.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Sagen behandles i Europa-Parlamentets udvalg om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse (IMCO). Kateřina Konečná (CZ) fra GUE/NGL-gruppen er udpeget som ordfører for forslaget.

Udvalget har den 31. januar 2022 afgivet et udkast til betænkning om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om forbrugerkredit (COM

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/2394 af 12. december 2017 om samarbejde mellem nationale myndigheder med ansvar for håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse og om ophævelse af forordning (EF) nr. 2006/2004.

(2021)0347 – C9-0244/2021 – 2021/0171(COD)). Det fremgår heraf, at Europa-Parlamentet overordnet er positivt overfor Kommissionens forslag.

Parlamentet bemærker i den forbindelse, at den digitale omstilling har ført til et større udbud af kreditprodukter, og Parlamentet er derfor positivt overfor den udvidelse af anvendelsesområdet, som Kommissionen foreslår. Parlamentet finder, at leje- og leasingaftaler med og uden forkøbsret bør omfattes af direktivet, hvilket foreslås præciseret. Parlamentet finder endvidere, at såkaldt peer-to-peer-lending ikke bør være omfattet af direktivets anvendelsesområde, og bemærker i den forbindelse, at en eventuel fremtidig regulering heraf skal tage højde for beskyttelse af forbrugere i låntagers rolle, men også for beskyttelse af forbrugere i kreditgivers rolle.

Parlamentet foreslår i relation til markedsføring, at der indføres et forbud mod personaliseret markedsføring og en forpligtelse til kun at vise standardiserede tilbud. Endvidere foreslås det, at kravene til reklamer udvides til at omfatte oplysninger om konsekvenserne eller omkostningerne ved manglende betaling.

For så vidt angår informationskrav, påpeger Parlamentet, at det er vigtigt ikke at overvælde forbrugeren. Derfor foreslås det, at der ikke indføres endnu en formular, men at formularen Standardiserede europæiske forbrugerkreditoplysninger anvendes med tilføjelse af oplysninger om manglende betaling og fortrydelsesret.

I relation til kreditværdighedsvurdering foreslår Parlamentet en liste med objektive økonomiplysninger, der skal anvendes til at vurdere forbrugers kreditværdighed. Parlamentet foreslår endvidere at der sikres lige adgang til kredit for personer, der er helbredt for bestemte lidelser, herunder kræft.

Parlamentet er positivt overfor bestemmelsen om lofter, og påpeger i den forbindelse, at det er vigtigt med stor fleksibilitet for medlemsstaterne i forhold til beløbet og procentsatsen for det loft, de vælger. Herudover er det vigtigt, at medlemsstaterne kan fastsætte yderligere lofter, f.eks. for maksimumbeløbet for gebyrer.

For at fremme den grønne udvikling, mener Parlamentet, at Den Europæiske Banktilsynsmyndighed (EBA) sammen med interessenter skal udvikle et udbud af standardiserede, miljøbæredygtige forbrugerkreditprodukter.

Parlamentet foreslår endelig en ny artikel om inkasso, der fastlægger regler for inkassoprocessen. Medlemsstaterne skal i den forbindelse forbyde et antal praksisformer med henblik på at undgå situationer med chikane af forbrugere.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen har i forslaget om nærhedsprincippet anført, at formålene med direktivet ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne, da det indre marked for forbrugerkredit stadig er begrænset på grund af flere hindringer, som begrænser udbuddet og efterspørgslen på tværs af grænserne og begrænser konkurrencen og dermed forbrugernes valgmuligheder. Endvidere forventes digitaliseringen og nye digitale aktørers potentielle indtræden på kreditmarkedet at medføre en stigning i det grænseoverskridende kreditudbud.

Derfor er det nødvendigt med en indsats på EU-plan for at sikre et konsekvent højt niveau af forbrugerbeskyttelse og en klarere og mere harmoniseret retlig ramme, som er tilpasset den digitale tidsalder.

Det er ud fra tilsvarende betragtninger, herunder at forslaget er tiltænkt at modernisere og erstatte det eksisterende totalharmoniseringsdirektiv om forbrugerkredit, regeringens holdning, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

6.1. Kreditaftaleloven

Det nuværende forbrugerkreditdirektiv er hovedsageligt implementeret i kreditaftaleloven. Kreditaftaleloven finder anvendelse på aftaler, hvor en kreditgiver yder, eller giver tilsagn om at yde, kredit til en forbruger. En kreditgiver defineres i loven som en fysisk eller juridisk person, der yder, eller giver tilsagn om at yde, kredit som led i udøvelsen af erhvervmæssig virksomhed. Loven finder endvidere anvendelse på kreditaftaler, hvor kreditten ydes af en ikke-erhvervsdrivende, hvis aftalen er indgået eller formidlet for kreditgiveren af en erhvervsdrivende.

Aftaler undtaget fra lovens anvendelsesområde

I kreditaftalelovens § 3, stk. 1, oplistes, hvilke aftaler der er undtaget fra lovens anvendelsesområde. Det er bl.a. kreditaftaler, hvor kreditten ydes rentefrit og uden andre omkostninger, kreditaftaler ifølge hvilke kreditten skal betales tilbage inden 3 måneder, og som kun er forbundet med ubety-

delige omkostninger samt leje- eller leasingaftaler, hvor der ikke er fastsat pligt til at købe aftalegenstanden.

Det følger af § 3, stk. 2, at visse af lovens bestemmelser ikke finder anvendelse på kreditaftaler i form af kassekredit, hvor kreditten skal betales tilbage på anfordring eller inden 3 måneder. Her er det således alene et udsnit af reglerne, der finder anvendelse.

Oplysninger inden aftaleindgåelse

Oplysningspligten forud for aftaleindgåelse er reguleret i henholdsvis §§ 7 a og 7 b i kreditaftaleloven. § 7 b finder kun anvendelse på aftaler omfattet af § 3, stk. 1, nr. 7, som omhandler kreditter, hvor der aftales henstand, samt aftaler om kassekredit, hvor kreditten skal betales tilbage på anfordring eller inden 3 måneder, jf. § 3, stk. 2. Kravene til, hvilke oplysninger der skal gives inden aftaleindgåelsen, er lempeligere for aftaler omfattet af § 7 b, og der er således en række af de krav, der gælder efter § 7 a, som ikke gælder for disse aftaler. Særligt for kassekreditter omfattet af § 3, stk. 2, gælder der færre oplysningskrav. For sådanne aftaler er kreditgiveren således hverken forpligtet til at oplyse størrelse, antal og hyppigheden af de betalinger, der skal foretages af forbrugeren, ligesom kreditgiver heller ikke skal oplyse om retten til førtidig betaling eller, hvor det er relevant, kreditgiverens ret til kompensation og om, hvordan denne kompensation fastsættes.

For både §§ 7 a og 7 b gælder det, at oplysningerne skal gives før forbrugeren bindes af en kreditaftale eller et kredittilbud. Det er ikke specificeret, hvornår oplysningerne skal gives, men det fremgår af forarbejderne til bestemmelserne, at det forudsættes, at forbrugeren får tilstrækkelig tid til at sætte sig ind i de udleverede oplysninger, inden der indgås en bindende aftale. Det tidsrum, som skal forløbe mellem udlevering af oplysningerne efter § 7 a og indgåelse af en kreditaftale, vil således afhænge af en konkret vurdering.

Oplysninger efter § 7 a skal gives på papir eller andet varigt medium ved hjælp af formularen ”Standardiserede europæiske forbrugerkreditoplysninger”. For aftaler omfattet af § 7 b skal oplysningerne ligeledes gives på papir eller andet varigt medium. Oplysningerne kan i den forbindelse gives ved hjælp af formularen ”Europæiske forbrugerkreditoplysninger med henblik på kassekredit og gældsoplægning”.

Efter § 7 a, stk. 9, er kreditgiver og en eventuel kreditformidler forpligtet til at give forbrugeren fyldestgørende forklaringer, således at forbrugeren er i

stand til at vurdere, om den foreslåede kreditaftale passer til vedkommendes behov og finansielle situation. Hvor det er relevant, er kreditgiver eller kreditformidleren forpligtet til at forklare de oplysninger, der skal gives inden aftaleindgåelse, de foreslåede produkters vigtigste karakteristika og de specifikke konsekvenser, disse produkter kan få for forbrugeren, herunder konsekvenser af forbrugers betalingsmisligholdelse. En tilsvarende forpligtelse gælder ikke for aftaler omfattet af § 7 b.

Vurdering af forbrugers kreditværdighed

Kreditværdighedsvurderingen er reguleret i kreditaftalelovens § 7 c. Det fremgår heraf, at kreditgiveren inden kreditaftalens indgåelse skal vurdere forbrugers kreditværdighed på grundlag af fyldestgørende oplysninger, der, hvor det er relevant, indhentes hos forbrugeren og, hvor det er nødvendigt, ved søgning i relevante databaser. Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, at kreditværdighedsvurderingen skal ske med henblik på at vurdere, om forbrugeren på baggrund af dennes økonomiske situation ved hjælp af f.eks. løbende indtægter, låneomlægning eller realisation af aktiver vil være i stand til at betale de forudsatte afdrag på kreditbeløbet og ikke med henblik på at vurdere kreditgiverens tabsrisiko.

Strafbestemmelse

Det følger af kreditaftalelovens § 56, stk. 1, at den, der overtræder § 31 om brugen af negotiable dokumenter, straffes med bøde. Med bøde straffes endvidere den, der gør sig skyldig i grov eller oftere gentagen overtrædelse af §§ 7 a, 7 b, 8-10 eller 17, jf. stk. 2, om bl.a. pligten til at give prækontraktuelle informationer. Juridiske personer kan pålægges strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Straffelovens almindelige bestemmelser om bøder findes i straffelovens §§ 50-55. Efter § 50, stk. 3, er der mulighed for, når bøden udmåles som en sumbøde, at tage hensyn til ”den opnåede eller tilsigtede fortjeneste eller besparelse”. Der findes således ikke regler om maksimering af bøder til en vis procentdel af gerningsmandens årlige omsætning.

Offentliggørelse af afgørelser

Det følger af § 354 b i lov om finansiel virksomhed, at Finanstilsynet skal orientere offentligheden om sager, som er behandlet af Finanstilsynet, anklagemyndigheden eller domstolene, og som er af almen interesse eller af betydning for forståelsen af §§ 43-60 e og bekendtgørelser udstedt i medfør heraf. Dette omfatter også sager vedrørende kreditaftaleloven.

Det følger af § 2 i bekendtgørelse om regler for Forbrugerombudsmandens virksomhed, at Forbrugerombudsmanden skal orientere offentligheden om sager, som er behandlet af Forbrugerombudsmanden, anklagemyndigheden eller domstolene, og som er af almen interesse eller af betydning for forståelsen af bestemmelserne i den lovgivning, som Forbrugerombudsmanden fører tilsyn med, hvilket bl.a. er kreditaftaleloven. Forbrugerombudsmanden orienterer forinden den berørte erhvervsdrivende om offentliggørelsen, medmindre der foreligger særligt hastende tilfælde.

6.2. Lov om forbrugslånsvirksomheder

§ 3, stk. 1, i lov om forbrugslånsvirksomheder indeholder et krav om, at virksomheder, der udbyder kredit til forbrugere skal have en tilladelse som forbrugslånsvirksomhed. Tilladelsen gives af Finanstilsynet. Dette gælder dog ikke visse finansielle virksomheder og ejendomskreditselskaber, jf. § 1, stk. 2. Hvis en virksomhed udbyder kreditaftaler til køb af varer og tjenester i virksomheden, skal virksomheden kun have en tilladelse, jf. § 1, stk. 1, nr. 3, hvis ydelsen af kreditaftaler udgør et selvstændigt forretningsområde. Loven indeholder endvidere en række udtagelser, herunder for kreditaftaler, der ydes rentefrit og uden andre omkostninger.

Lov om forbrugslånsvirksomheder indeholder endvidere i § 11 a et forbud mod at indgå kreditaftaler, hvis de årlige omkostninger i procent overstiger 35 pct. Der gælder endvidere, jf. § 11 b et forbud mod at opkræve omkostninger, der samlet udgør mere end 100 pct. af det samlede kreditbeløb.

Der gælder ikke krav om tilladelse til kreditformidlere.

Finanstilsynet fører tilsyn med efterlevelsen af lov om forbrugslånsvirksomheder.

6.3. Markedsføringsloven

Markedsføring af kreditaftaler

Markedsføringslovens § 18 indeholder krav til markedsføring af kreditaftaler, som ikke er boligkreditaftaler. I bestemmelsen oplystes, hvilke oplysninger der skal gives til forbrugerne, når der oplyses en rentesats eller talstørrelse vedrørende omkostningerne i forbindelse med forbrugerkredit. Oplysningerne omfatter bl.a. debitorrenten, det samlede kreditbeløb, de årlige omkostninger i procent og det samlede beløb, der skal betales tilbage af forbrugeren. Oplysningerne skal oplyses klart, kort og på en fremtrædende måde ved hjælp af et repræsentativt eksempel.

Forbud mod markedsføring af visse kreditaftaler og forbrugslånsvirksomheder

Markedsføringsloven indeholder to forbud mod markedsføring af visse kreditaftaler og forbrugslånsvirksomheder i hhv. §§ 11a og 11b. Efter bestemmelserne må en forbrugslånsvirksomhed, som udbyder en enkelt kreditaftale til forbrugere med årlige omkostninger på 25 pct. eller derover, med visse undtagelser, ikke markedsføre nogen former for forbrugerkreditaftaler uanset deres årlige omkostninger i procent. Endvidere er enhver markedsføring af forbrugerkreditaftaler og af forbrugslånsvirksomheder i forbindelse med markedsføring af spil eller spiludbydere forbudt. Der gælder visse undtagelser til forbuddet, bl.a. i forbindelse med sponsorering af idræt mv.

Forbrugerombudsmanden fører med hjemmel i markedsføringslovens § 3, stk. 1, tilsyn med overholdelsen af alle forbrugerbeskyttende regler, medmindre andet fremgår eksplicit af den konkrete lov, som overtrædes.

6.4 Bekendtgørelse nr. 147 af 25. februar 2020 om information til forbrugere om priser m.v. i pengeinstitutter

Bekendtgørelsen indeholder i § 7 krav om, hvilke oplysninger der skal gives i markedsføring af kreditaftaler over for forbrugere, der oplyser en rentesats eller talstørrelser vedrørende omkostningerne i forbindelse med forbruger-kredit.

7. Konsekvenser

7.1. Lovgivningsmæssige konsekvenser

Direktivforslaget vil, såfremt det vedtages i sin foreliggende form, medføre behov for ændringer i kreditaftaleloven. Der vil bl.a. være behov for at udvide lovens anvendelsesområde, tilføje nye definitioner og ændre i visse af de eksisterende definitioner samt ændre i bestemmelserne vedrørende information inden aftaleindgåelse og kreditværdighedsvurderingen. Herudover vil der være behov for at tilføje en række nye bestemmelser, bl.a. om generelle oplysninger, der skal stilles til rådighed for forbrugeren.

Det vil endvidere være nødvendigt at sikre, at den kompetente myndighed kan offentliggøre eventuelle administrative sanktioner.

Forslaget vil herudover medføre, at der i dansk ret skal indføres regler, der sikrer overholdelsen af direktivets artikel om forpligtelser med hensyn til god forretningskik ved ydelse af forbrugerkredit, herunder kravene til aflønningspolitikker for personale, der varetager kreditværdighedsvurderin-

gen. Endvidere skal der indføres regler om minimumskrav til viden og kompetencer for ansatte hos kreditgivere og kreditformidlere. Der vil endvidere skulle udpeges en eller flere nationale myndigheder, der har beføjelse til at sikre anvendelsen og håndhævelsen af direktivet.

Der skal indføres regler om tilladelser for og tilsyn med kreditformidlere, ligesom anvendelsesområdet for lov om forbrugslånsvirksomheder må forventes at skulle ændres.

Forslaget forventes endvidere, såfremt det vedtages i sin nuværende form, at medføre ændringer i markedsføringslovens § 18 om markedsføring af kreditaftaler.

7.2. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vil medføre statsfinansielle konsekvenser, idet der skal indføres en ordning med tilladelser til og tilsyn med kreditgivere og kreditformidlere, der ikke er kreditinstitutter eller betalingsinstitutter. *På nuværende tidspunkt forventes de statsfinansielle udgifter at udgøre i omegnen af 4,9 mio. kr. årligt til 12,9 mio. kr. årligt. Det konkrete omfang afhænger af, hvorvidt undtagelsen i artikel 37 udnyttes.*

Det bemærkes, at det fremgår af budgetvejledningen, at afledte nationale udgifter som følge af EU-retsakter afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillingsramme.

Administrative konsekvenser

Det forventes, at forslaget vil medføre administrative byrder for kreditgivere, og i visse tilfælde kreditformidlere. *Omfanget heraf kan ikke fastlægges på nuværende tidspunkt, bl.a. på grund af manglende viden om, hvor mange udbydere forslaget vil påvirke samt manglende kendskab til omkostningerne ved efterlevelse af forslagets artikler. De administrative byrder vil for det første komme til udtryk ved, at forslaget vil medføre øgede omkostninger for kreditudbydere, der i øjeblikket tilbyder produkter, som ikke er omfattet af direktivet, men som fremover vil være det. Det vides ikke, hvor mange udbydere dette drejer sig om, da direktivets anvendelsesområde udvides betragteligt til bl.a. at omfatte rente- og omkostningsfri kreditter. Derudover fastsætter forslaget yderligere dokumentations- og oplysningskrav, bl.a. i forhold til proceduren for kreditværdighedsvurderingen og uddannelseskrav samt krav til, at kreditgivere skal udarbejde aflønningspolitikker for personale, der udfører kreditværdighedsvurderinger. Det må forventes, at*

omkostningerne vil blive overvæltet på forbrugerne. *Omvendt vil forslaget* reducere reklameomkostningerne for kreditudbydere/formidlere på visse medier såsom radio, da kravene til indholdet af oplysninger i reklamer reduceres i disse særlige tilfælde.

Øvrige efterlevelseskonsekvenser

Direktivforslaget indebærer, at kreditgivere og kreditformidlere skal kræve, at deres personale besidder og ajourfører et passende videns- og kompetenceniveau, hvilket forventes at medføre øgede omkostninger for de pågældende.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det forventes, at forslaget vil føre til en bedre beskyttelse af forbrugerne, bl.a. fordi flere produkter, der kan være risikoscabende for forbrugerens økonomi og overblik over dennes økonomiske formåen, fremover vil omfattes af direktivets anvendelsesområde, og fordi oplysningskravene styrkes. Samtidig indeholder direktivet foranstaltninger, der har til formål at forebygge og imødegå overdreven gældsætning hos forbrugerne, som f.eks. styrkelse af kreditværdighedsvurderingen og adgang til gældsrådgivning. Herudover forventes forslaget at styrke de lige konkurrencevilkår i og på tværs af medlemsstaterne ved at mindske fragmenteringen af de nuværende retlige rammer.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring i specialudvalgene for henholdsvis politimæssigt og retligt samarbejde, for konkurrence, vækst og forbrugerspørgsmål samt for den finansielle sektor. Der er modtaget høringssvar fra Dansk Erhverv, Dansk Industri, Finans Danmark og Finans & Leasing.

Anvendelsesområdet

Dansk Erhverv anfører, at der ikke er grund til at udvide direktivets anvendelsesområde, da forbrugerne allerede er tilstrækkeligt beskyttet, da kreditaftaler, der ikke er omfattet af kreditaftalelovens § 7 c, om vurdering af forbrugerens kreditværdighed, bliver omfattet af forbrugslånslovens § 9, hvorefter der skal foretages en kreditværdighedsvurdering af forbrugeren forud for långivningen. Dansk Erhverv mener endvidere ikke, at udvidelsen af anvendelsesområdet bør medføre, at fakturaer, der skal betales inden for en kortere periode, skal betragtes som en forbrugerkredit.

Finans & Leasing anfører bl.a., at forslaget giver anledning til tvivl om, hvorvidt leasingaftaler er omfattet, da der er modstridende elementer i for-

slaget. Det anføres, at der er flere af direktivets artikler, der ikke giver mening i forhold til visse leasingaftaler, og at regulering heraf derfor bør ske i et selvstændigt direktiv, hvor der på et fyldestgørende grundlag kan tages højde for dette særlige produkt. Ligeledes anføres det, at der er afgrænsningsproblemer i forhold til produkter som f.eks. biludlejning og abonnementsordninger.

Dansk Industri anfører, at det bør vurderes, om et udvidet anvendelsesområde er nødvendigt for at sikre fair konkurrence i EU.

Ikke-forskelsbehandling

Finans Danmark anfører, at bestemmelsen vil blive meget svær at håndtere i praksis, da der ikke tages højde for de vanskeligheder, der er for långiver ved at håndtere forbrugere, der er bosiddende i andre jurisdiktioner, herunder ift. at oversætte aftaler og udføre audit og kreditværdighedsvurdering.

Finans & Leasing anfører, at de er uenige i ordlyden af artikel 6, hvorefter der ikke må lægges vægt på forbrugerens bopæl, da det har stor betydning for kreditgivers risiko for manglende tilbagebetaling og mulighed for effektiv inddrivelse af fordringer, om der er en varig tilstedeværelse i Danmark.

Markedsføring

Dansk Industri anfører, at det i dag i praksis giver anledning til usikkerhed, i forhold til, hvad der skal forstås ved, at standardinformation skal markedsføres på en "fremtrædende måde". Der er tilsyneladende en fortolkningsforskel på dette punkt landene imellem, som kan have konkurrenceforvridende konsekvenser i praksis. Det bør derfor overvejes at præcisere bestemmelsen, således at den fortolkes ens i alle EU-lande.

Finans Danmark anfører, at muligheden i artikel 8 for at lade oplysningskrav udgå, når der er tale om markedsføring på visse kanaler, bør udvides således, at den ikke kun omfatter kanaler, hvor det ikke er muligt at vise oplysningerne visuelt, men bør gælde bredt i alle tilfælde, hvor det anvendte medie til kommunikation ikke er velegnet til at vise alle oplysninger. Endvidere bør lovgivningen generelt imødekomme muligheden for, at henvisning til mindre vigtige oplysninger kan ske via et link, herunder særligt i tilfælde af visning på en skærm på en mobiltelefon eller anden bærbar enhed.

Finans & Leasing anfører, at det er afgørende at få fastslået, at det i orden, at forbrugeren skal scrolle ned, når information vises på f.eks. en mobiltele-

fon, i det omfang det ikke er muligt at vise al den krævede tekst tydeligt nok på en skærmvisning.

Prækontraktuelle informationer

Finans Danmark anfører, at informationskravene bør genbesøges for at få afklaret, om der kan laves en bedre lagdeling af de informationer, der skal gives. På baggrund af den mængde information, der efter forslaget skal gives til forbrugeren, mener Finans Danmark at det vil være hensigtsmæssigt med en grundig analyse af, om det er hensigtsmæssigt med så meget forbrugerinformation, da overinformation medfører, at forbrugeren på forhånd opgiver at sætte sig ind i lånevilkårene. Finans Danmark anfører desuden, at bestemmelsen i artikel 10 om prækontraktuelle informationer er uklar.

Finans & Leasing anfører, at der ikke er behov for, at forbrugeren som udgangspunkt skal modtage den prækontraktuelle information én dag inden aftaleindgåelse, da forbrugeren allerede i dag selv kan afgøre, hvor lang tid vedkommende vil bruge på at læse og forstå informationen inden indgåelse af kreditaftalen. Alternativt bør det sikres, at den prækontraktuelle information og selve kreditaftalen kan udstedes i samme dokument for at spare parterne for ressourcer.

Finans & Leasing anfører desuden, at kravet om, at forbrugeren mindes om fortrydelsesretten i tilfælde, hvor endagsfristen ikke er overholdt, bør udgå, eftersom forbrugeren allerede er blevet gjort opmærksom på fortrydelsesretten ved kontraktindgåelse.

Personaliserede tilbud

Finans Danmark anfører, at området allerede reguleres af GDPR, og at det bør sikres, at der tages højde herfor i direktivet.

Finans & Leasing anfører, at det er uklart, hvad der ligger i formuleringen ”personaliseret tilbud”. Det anføres desuden, at informationskravet bør holdes på et minimum, da kreditgivers baggrund for ”profilering” er en forretningshemmelighed, der skal beskyttes fra konkurrenter.

Rådgivningstjenester

Finans Danmark anfører, at det er vigtigt at sikre, at den endelige udgave af bestemmelsen giver mulighed for, at danske pengeinstitutter fortsat kan rådgive deres kunder i forbindelse med optagelse af lån.

Finans & Leasing ønsker en præcisering af artikel 16, stk. 5, således at den ligesom resten af bestemmelsen bør begrænses til tilfælde, hvor kreditgiver vælger at yde rådgivning.

Kreditværdighedsvurdering

Finans Danmark anfører, at der mangler en klar beskrivelse af, hvorledes der skal foretages kreditværdighedsvurderinger, herunder i forhold til hvilke oplysninger pengeinstitutter skal indhente, at der er et proportionalitetshensyn samt hvilke oplysninger forbrugerne selv leverer.

Finans & Leasing anfører, at det bør tydeliggøres, at der gælder et proportionalitetsprincip, og at bestemmelsen bør præciseres, herunder i hvilket omfang økonomiske data fra låntager i sig selv kan anvendes til brug for kreditværdighedsvurderingen.

Loft over ÅOP mv.

Finans Danmark anfører, at det er stærkt konkurrenceforvridende, at det overlades til medlemsstaterne selv at beslutte, hvorledes et loft over renter, ÅOP eller samlede omkostninger skal implementeres. For pengeinstitutter vil det desuden betyde, at de, hvis de ønsker at tilbyde grænseoverskridende produkter, skal sætte sig ind i det enkelte lands specifikke lovgivning, hvilket vil være en væsentlig administrativ byrde. Finans Danmark opfordrer derfor til, at man søger en højere grad af harmonisering/lige konkurrencevilkår.

Førtidig indfrielse

Finans Danmark anfører, at det er nødvendigt med en præcisering af bestemmelsen, så der ikke er tvivl om, at der ikke skal ske afkorting i nogen gebyrer i forbindelse med etablering af et lån.

Finans & Leasing anfører, at det klart bør fremgå, at forbrugerens ret til kompensation ikke angår de stiftelsesomkostninger, som er betaling for at opsætte kontrakten.

Forpligtelser vedrørende uddannelse

Dansk Erhverv anfører, at det er vigtigt at sikre den nødvendige proportionalitet, så der ikke stilles de samme uddannelses- og indsigtsskrav til for eksempel butikspersonale, der alene oplyser forbrugerne om, at der findes finansieringsmuligheder, som der stilles til personalet hos de forbrugs-lånsvirksomheder, der står for behandlingen af låneansøgninger, foretagelse af kreditværdighedsvurdering og den efterfølgende udbetaling af lånet.

Finans Danmark anfører, at pengeinstitutterne allerede i dag sikrer, at deres medarbejdere har de tilstrækkelige kompetencer til at yde långivning. De ser derfor ikke behov for en bestemmelse om uddannelseskraft, da det vil betyde øgede omkostninger for sektoren uden merværdi for forbrugerne.

Øvrige bemærkninger

Finans & Leasing anfører, at kravet om, at bøder skal være 4 pct. af virksomheders omsætning, er retssikkerhedsmæssigt betænkeligt i forhold til kravet om at foretage en kreditværdighedsvurdering, da det i vidt omfang er overladt til fortolkning, hvorledes dette krav skal opfyldes.

Finans & Leasing anfører desuden, at visse af definitionerne i direktivet giver anledning til præciseringer.

Dansk Industri støtter betragtningerne om et behov for mere strømlinet information. Ved regulering af, hvilke informationer forbrugeren skal have i hvilke situationer, bør der således tages hensyn til, hvilke informationer der er væsentlige for forbrugeren, og hvordan forbrugeren nemt kan tilgå dem i en digital verden.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses overordnet at være støtte til formandskabets kompromisforslag, og det er forventningen, at der vil kunne opnås en generel indstilling. Flere medlemsstater har tilkendegivet, at de anser kompromisforslaget for at være en forbedring og at de anser det for realistisk at opnå en generel indstilling til Konkurrenceevnerådsmødet i juni.

9.1. Forhandlingssituationen

Forslaget har været drøftet på møder i Rådets arbejdsgruppe om forbrugerbeskyttelse og information. Der har været afholdt 9 møder i Rådets arbejdsgruppe under det slovenske formandskab i 2021, hvoraf en stor del af møderne var dedikeret til den første gennemlæsning af forslaget. Herudover har der været afholdt 8 møder under fransk formandskab i 2022. Det franske formandskab har senest den 21. april 2022 fremlagt et kompromisforslag.

Der er generelt opbakning fra medlemsstaterne til et nyt og moderniseret forbruger kreditt direktiv, der forholder sig til de nye kreditprodukter, der er kommet på markedet siden det nuværende direktiv fra 2008, og som er tilpasset den øgede digitalisering.

Størstedelen af medlemsstaterne har løbende fremsendt skriftlige bemærkninger til formandskabet, og mange har tilkendegivet, at de anser det seneste kompromisforslag som gående i den rigtige retning. Det er på den baggrund forventningen, at hovedparten af medlemsstater tilslutter sig forslaget. Nedenfor gennemgås de væsentligste områder, der har været diskuteret i arbejdsgruppen.

Blandt medlemsstaterne har der overordnet været enighed om, at en udvidelse af direktivets anvendelsesområde vil styrke forbrugerbeskyttelsen. Der har dog været meget blandede meninger om, præcis hvilke kreditter der skal omfattes. Flere medlemsstater har i den forbindelse anført, at f.eks. rente- og omkostningsfri kreditter ikke bør omfattes. Herudover har der været ønske fra nogle medlemsstater om, at der indføres et proportionelt regime for visse kreditter, mens andre har været meget imod sådan et regime. Det seneste kompromisforslag fra formandskabet gør det valgfrit for medlemsstaterne, om man vil benytte en proportionel ordning for visse kreditter, hvilket de fleste har kunnet støtte.

Danmark har løbende arbejdet for at styrke direktivets regler om markedsføring i forhold til at begrænse informationsoverload samt få indført et forbud mod markedsføring af dyre kreditter. Visse medlemsstater, har støttet de danske forslag om informationsoverload, mens der ikke har været opbakning til et forbud mod markedsføring af dyre kreditter.

Medlemsstaterne er generelt enige om, at det er mest hensigtsmæssigt at sammenlægge bilag I og bilag II, når det kommer til de prækontraktuelle informationer. Der er dog uenighed om, hvornår informationen skal gives og præcis hvilke informationer, de forskellige bilag skal indeholde. Der har herudover været uenighed om, hvorvidt der skal sendes en påmindelse om fortrydelsesretten. Bl.a. har Danmark og enkelte andre medlemsstater anført, at der er tvivl om, hvorvidt sådan en påmindelse vil have nogen effekt. Reglen er dog bibeholdt i det seneste kompromisforslag.

Medlemsstaterne er generelt enige om vigtigheden af bestemmelsen om kreditværdighedsvurdering, selvom der dog har været uenighed om den præcise udformning. Der har under forhandlingerne ikke været udtrykt støtte til det danske synspunkt om, at der bør indhentes de samme oplysninger ved enhver kreditværdighedsvurdering uanset beløbets størrelse. Visse medlemsstater har i den forbindelse udtrykt ønske om, at der var fleksibilitet ved gennemførelsen af en kreditværdighedsvurdering.

Det har endvidere været drøftet, hvorvidt en forbrugerkredit kun bør ydes, hvis kreditværdighedsvurderingen viser, at forbrugeren sandsynligvis vil efterleve kreditaftalen, eller om det er tilstrækkeligt, at der ikke er væsentlig tvivl om, at forbrugeren vil kunne tilbagebetale kreditten, hvilket Danmark og en del andre medlemsstater var imod.

Der har været meget delte meninger blandt medlemsstaterne om bestemmelsen i Kommissionens forslag om lofter over rentesatser, årlige omkostninger i procent eller samlede omkostninger. En række medlemsstater, har udtrykt modstand mod at regulere omkostninger i form af et loft. Den foreliggende bestemmelse er udtryk for et kompromis, der giver medlemsstaterne frihed til at vælge, hvordan de vil indføre foranstaltninger mod urimelige renter og omkostninger. Flere af de medlemsstater, der tidligere var skeptiske, har givet udtryk for, at kompromisforslaget er en stor forbedring.

Medlemsstaterne er generelt enige om, at det er positivt med et tilsyn med kreditgivere og kreditformidlere, og der forventes generelt støtte til kompromisforslaget. Dog har enkelte tilkendegivet, at de ikke kan støtte undtagelsen vedrørende accessorisk kreditformidling, mens andre finder, at rente- og omkostningsfri kreditter bør undtages fra bestemmelsen.

Der har i arbejdsgruppen været en del diskussion om bestemmelsen om fortidig indfrielse, og hvilke omkostninger, der skal indgå i den reduktion forbrugeren er berettiget til i sådanne tilfælde. Der synes at være generel støtte til formandskabets kompromisforslag, hvor det nu er præciseret i overensstemmelse med Kommissionens forslag, at det kun er omkostninger pålagt af kreditgiveren, som skal medtages i beregningen af de omkostninger, som skal tilbagebetales. Enkelte har været imod denne formulering, mens Danmark og en enkelt anden medlemsstat mener, at reelle etableringsomkostninger ikke skal medtages blandt de omkostninger, der skal reduceres. Det danske ønske om præcisering af teksten, således at der ikke er tvivl om, at der ikke skal ske afkorting i nogen gebyrer i forbindelse med etablering af et lån, har således kun modtaget støtte fra en enkelt anden medlemsstat.

Flere medlemsstater har været skeptiske overfor artikel 44(2) i Kommissionens forslag om sanktioner for udbredte overtrædelser bl.a. med den begrundelse, at der ikke er et egentligt marked for grænseoverskridende kreditgivning, og fordi flere medlemsstater oplevede implementeringsproblemer, da den lignede bestemmelse i Omnibus-direktivet skulle implementeres. På baggrund af et ønske fra flertallet af medlemsstater, har formandskabet derfor slettet bestemmelsen i det seneste kompromisforslag.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter forslaget. Regeringen er enig i behovet for at sikre en bedre forbrugerbeskyttelse på forbrugerkreditområdet og finder det vigtigt, at området tilpasses digitaliseringen. Regeringen støtter endvidere en begrænsning af omkostningerne ved forbrugerkreditaftaler, og at der foretages en grundig kreditværdighedsvurdering.

Regeringen er positiv over for intentionerne bag udvidelsen af direktivets anvendelsesområde, således at flere produkter, der kan være risikable for forbrugeren, omfattes af direktivets anvendelsesområde. Regeringen kan i den forbindelse støtte, at anvendelsesområdet udvides til at omfatte en række kreditter, der tidligere har været undtaget. Regeringen støtter endvidere, at leasingaftaler uden forpligtelse til at købe aftalegenstanden undtages fra anvendelsesområdet. Det skyldes, at sådanne aftaler minder mere om en lejeaftale, og derfor ikke bør reguleres i forbrugerkreditdirektivet. Herudover støtter regeringen, at der indføres en undtagelse om udskudt betaling af fakturaer,

Det er vigtigt for regeringen, at der sikres et højt niveau af forbrugerbeskyttelse for alle de kreditter, der omfattes af direktivet. Derfor er regeringen skeptisk overfor indførelsen af et proportionelt regime for visse kreditter. Regeringen vil dog kunne støtte forslaget, så længe det er valgfrit for medlemsstaterne, om man vil benytte sig af det proportionelle regime.

Regeringen støtter, at der indføres en forside til Standardiserede europæiske forbrugerkreditoplysninger (bilag I), hvor der vil være en oversigt over de vigtigste oplysninger for forbrugeren. Det vil styrke forbrugerens mulighed for at orientere sig i forskellige tilbud om forbrugerkreditaftaler samt muligheden for at sammenligne tilbud. Regeringen er skeptisk over for kravet om, at informationen skal gives én dag inden aftaleindgåelse, da det giver mindre fleksibilitet. Herudover er regeringen skeptisk overfor kravet om, at der skal sendes en påmindelse om fortrydelsesretten, hvis informationen gives senere end én dag inden aftaleindgåelse, da det er tvivlsomt, om sådan en påmindelse vil have nogen effekt. Derved risikerer forslaget at pålægge kreditgiverne byrder, der ikke modsvares af tilsvarende gevinster for forbrugeren. I lyset af forhandlingssituationen, vurderes det dog, at forslaget er acceptabelt.

Regeringen støtter endvidere, at der indføres bestemmelser om formidling af finansiel viden og krav om tilbud om gældsrådgivning, der kan tage højde for nationale systemer og specificiteter, *hvilket imødekommes med formandskabets kompromisforslag.*

Regeringen finder det positivt, at alene egentlig kreditformidlingsvirksomhed omfattes af krav om godkendelse og registrering. *Regeringen finder det vigtigt, at de forpligtelser, der pålægges myndighederne i forbindelse med varetagelsen af tilsynsopgaven, ikke går videre end hvad der er nødvendigt. Regeringen kan derfor støtte det seneste kompromisforslag, der indeholder undtagelser for kreditgivere og kreditformidlere, som ikke er betalingsinstitutter samt for accessorisk kreditformidling.*

Regeringen kan støtte bestemmelsen om foranstaltninger til begrænsning af høje rentesatser, årlige omkostninger i procent og samlede omkostninger. Regeringen havde foretrukket bestemmelsen i Kommissionens forslag om indførelse af lofter, som man har i Danmark, men kan af hensyn til et kompromis støtte formandskabets kompromisforslag.

Regeringen finder det vigtigt, at ændringen af direktivet begrænser såkaldt *information overload* ved markedsføring af kreditaftaler. Regeringen støtter på den baggrund *overordnet* forslaget om at simplificere og strømline direktivets oplysningskrav, herunder artikel 8 om markedsføring af kreditaftaler. Oplysningskravene må moderniseres og i højere grad tilpasses den digitale virkelighed og de medier, som anvendes til markedsføring, både for at forbedre forbrugernes forståelse af oplysninger samt reducere byrderne for erhvervslivet.

Regeringen ser dog også gerne, at reglerne om markedsføring af kreditaftaler styrkes yderligere i direktivet i lyset af de nyere nationale regler på området for at forhindre den massive markedsføring af dyre forbrugslån, som primært foregår online, på TV og i det offentlige rum, f.eks. ved at begrænse muligheden for at markedsføre forbrugslån med årlige omkostninger på 25 pct. eller mere. Regeringen vil derfor også i det videre forløb arbejde aktivt for at styrke direktivets regler om markedsføring.

Regeringen finder herudover, at flere andre af de foreslåede bestemmelser, bl.a. om kravene til kreditværdighedsvurderingen og rådgivningstjenester, kan give anledning til tvivl om den nærmere forståelse heraf, og at det derfor er nødvendigt med præciseringer. *For så vidt angår rådgivning, så er det*

præciseret, at der ikke er krav om, at gældsrådgivning skal udføres af offentlige myndigheder, men kan udføres af f.eks. forbrugerorganisationer.

For så vidt angår kravene til kreditværdighedsvurderingen er de danske prioriteter kun delvist imødekommet, idet proportionalitetsvurderingen nu skal foretages i forhold til både kredittens art og forbrugeren, men fastholder brug af proportionalitetsprincip ved fastlæggelsen af hvilke oplysninger, der bør indgå ved en kreditværdighedsvurdering. Samlet set vurderes kompromisforslaget at være acceptabelt i lyset af forhandlingssituationen.

I relation til bestemmelsen om førtidig indfrielse, finder regeringen det ligeledes vigtigt med en præcisering, således at der ikke er tvivl om, at der ikke skal ske afkorting i nogen gebyrer i forbindelse med etablering af et lån. Dette er ikke imødekommet i formandskabets kompromisforslag, da forslaget i det væsentligste fastholder Kommissionens forslag.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 11. maj 2022.

Der blev oversendt grund- og nærhedsnotat den 8. september 2021.